

0883. 00

**Enotna pravila
za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu blaga
(CIM – dodatek B h konvenciji COTIF)**

velja od 01.07.2006

LJUBLJANA, 2006

8. Zakon o ratifikaciji Protokola o spremembi Konvencije o mednarodnem železniškem prometu (COTIF) z dne 9. maja 1980 (Protokol 1999) (MPSKMŽP)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z
O RAZGLASITVI ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O SPREMEMBI KONVENCIJE O
MEDNARODNEM ŽELEZNIŠKEM PROMETU (COTIF) Z DNE 9. MAJA 1980 (PROTOKOL 1999)
(MPSKMŽP)

Razglašam Zakon o ratifikaciji Protokola o spremembi Konvencije o mednarodnem železniškem prometu (COTIF) z dne 9. maja 1980 (Protokol 1999) (MPSKMŽP), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 19. decembra 2003.

Št. 001-22-138/03
Ljubljana, dne 29. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Podatki o predpisu

- Original: **Konvencija o mednarodnih železniških revozih COTIF, Dodatek B – Enotna pravila za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu blaga**
- Objava: **Uradni list Republike Slovenije štev. 5/2004 od 22.1.2004**
- Izdaja: **prva**
- Naklada: **Dokument je objavljen na spletnih straneh Holdinga Slovenske železnice, d.o.o.**
- Število strani: **20**
- Število prilog: **0**
- Izdal: **Holding Slovenske železnice, d.o.o. – Poslovna enota tovorni promet**

Enotna pravila za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu blaga (CIM – dodatek B h konvenciji COTIF)

I. del Splošne določbe

1. člen Področje uporabe

1. Ta enotna pravila veljajo za vsako pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu blaga za plačilo, če sta kraj prevzema blaga, namenjenega prevozu, in kraj, ki je predviden za izročitev, v dveh različnih državah članicah ne glede na sedež in državljanstvo strank prevozne pogodbe.
2. Ta enotna pravila veljajo za pogodbe o železniškem prevozu blaga za plačilo, tudi če sta kraj prevzema blaga, namenjenega prevozu, in kraj, ki je predviden za izročitev, v dveh različnih državah, od katerih je vsaj ena država članica, in če se pogodbenici dogovorita, da za pogodbo veljajo ta enotna pravila.
3. Če mednarodni prevoz, ki ga ureja ena sama pogodba, vključuje kot dopolnitev čezmejnega železniškega prevoza tudi cestni prevoz ali prevoz po celinskih vodah v notranjem prometu države članice, ta enotna pravila veljajo zanj.
4. Če mednarodni prevoz, ki ga ureja ena sama pogodba, vključuje kot dopolnitev železniškega prevoza tudi prevoz po morju ali čezmejni prevoz po celinskih vodah, ta enotna pravila veljajo zanj, če prevoz po morju ali celinskih vodah poteka na progah s seznama prog iz prvega odstavka 24. člena te konvencije.
5. Ta enotna pravila ne veljajo za prevoz, opravljen med železniškimi postajami na ozemlju sosednjih držav, če infrastrukturo teh železniških postaj upravlja en ali več upravljavcev infrastrukture, ki pripadajo le eni od teh držav.
6. Država, ki je pogodbenica neke druge s temi enotnimi pravili primerljive konvencije o direktnem mednarodnem železniškem prevozu blaga in vloži prošnjo za pristop k tej konvenciji, lahko izjavi, da bo uporabljala ta enotna pravila le za prevoze na delu železniške infrastrukture na svojem ozemlju. Ta del železniške infrastrukture mora biti natančno opredeljen in povezan z železniško infrastrukturo države članice. Če je država dala tako izjavo, veljajo ta enotna pravila samo:
 - a) če kraj, ki je v prevozni pogodbi predviden za prevzem blaga, namenjenega prevozu, ali kraj, ki je predviden za izročitev, ter tudi predvidena prevozna pot pripadajo opisani železniški infrastrukturi, ali
 - b) če opisana železniška infrastruktura povezuje železniški infrastrukturi dveh držav članic in jo prevozna pogodba določi za prevozna pot za tranzitni promet.
7. Država, ki je dala izjavo po šestem odstavku, jo lahko umakne, tako da o tem obvesti depozitarja. Umik začne veljati mesec po tem, ko depozitar o njem obvesti države članice. Izjava preneha veljati, če za to državo preneha veljati konvencija, omenjena v prvem stavku šestega odstavka.

2. člen

Predpisi javnega prava

Za prevoze, za katere veljajo ta enotna pravila, veljajo sicer tudi predpisi javnega prava, zlasti predpisi o prevozu nevarnega blaga in predpisi carinske zakonodaje in zakonodaje o zaščiti živali.

3. člen

Opredelitev pojmov

V teh enotnih pravilih izraz:

- a) "prevoznik" pomeni pogodbenega prevoznika, s katerim je pošiljatelj sklenil prevozno pogodbo v skladu s temi enotnimi pravili, ali zaporednega prevoznika, ki je odgovoren na podlagi te pogodbe;
- b) "nadomestni prevoznik" pomeni prevoznika, ki ni sklenil prevozne pogodbe s pošiljateljem, vendar ga je prevoznik iz točke a) delno ali v celoti pooblastil za izvedbo železniškega prevoza;
- c) "splošni prevozni pogoji" pomeni pogoje prevoznikov, ki so kot splošni pogoji poslovanja ali tarife zakonito veljavni v vsaki državi članici in s sklenitvijo prevozne pogodbe postanejo njen sestavni del;
- d) "intermodalna prevozna enota" pomeni zabojnik, zamenljivi zabojnik, polpriklopnik ali druge primerljive tovarne enote, ki se uporabljajo v kombiniranem prevozu.

4. člen

Odstopanja

1. Države članice lahko sklenejo sporazume, ki določajo odstopanja od teh enotnih pravil za prevoze, ki potekajo izključno med dvema železniškima postajama na različnih straneh meje, če med njima ni nobene druge železniške postaje.
2. Za prevoze, ki med dvema državama članicama potekajo skozi državo nečlanico, lahko udeležene države sklenejo sporazume, ki odstopajo od teh enotnih pravil.
3. O sporazumih iz prvega in drugega odstavka in začetku njihove veljavnosti se obvesti Medvladna organizacija za mednarodni železniški promet. Generalni sekretar organizacije o tem obvesti države članice in zainteresirana podjetja.

5. člen

Obvezna zakonodaja

Če v teh enotnih pravilih ni izrecno določeno drugače, je vsak dogovor, ki se neposredno ali posredno ne ujema z njimi, nič in neveljaven. Neveljavnost takih dogovorov nima za posledico neveljavnosti drugih določb prevozne pogodbe. Ne glede na to lahko prevoznik prevzame večjo odgovornost in obveznosti, kot jih določajo ta enotna pravila.

II. del

Sklenitev in izvajanje prevozne pogodbe

6. člen

Prevozna pogodba

1. S prevozno pogodbo se prevoznik zaveže, da bo blago za plačilo prepeljal do namembnega kraja in ga tam izročil prejemniku.
2. Prevozno pogodbo je treba potrditi s tovornim listom, izdanim v skladu z enotnim vzorcem. Toda če ga ni, če je pomanjkljiv ali zgubljen, to ne vpliva na obstoj ali veljavnost pogodbe, za katero še naprej veljajo ta enotna pravila.
3. Tovorni list podpišeta pošiljatelj in prevoznik. Podpis se lahko nadomesti z žigom, strojnim vknjižbenim zaznamkom ali na kateri koli drug primeren način.
4. Prevoznik mora na primeren način potrditi prevzem blaga na dvojniku tovrnega lista in dvojnik vrniti pošiljatelju.
5. Tovorni list nima učinka nakladnice.
6. Tovorni list se uporablja za vsako pošiljko. Če se pošiljatelj in prevoznik ne dogovorita drugače, se lahko tovorni list nanaša samo na tovor enega vagona.
7. Če gre za prevozno pot, ki se dotika carinskega ozemlja Evropske unije ali ozemlja, na katerem velja enotni tranzitni postopek, mora biti vsaka pošiljka opremljena s tovornim listom, ki izpolnjuje zahteve 7. člena.
8. Enotne vzorce tovrnih listov določajo mednarodna združenja prevoznikov v dogovoru z mednarodnimi združenji strank in službami, ki so v državah članicah pristojne za carinske zadeve, ter tudi z vsako medvladno organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje, ki je pristojna za sprejemanje svoje carinske zakonodaje.
9. Tovorni list in njegov dvojnik lahko imata tudi obliko elektronskih podatkovnih zapisov, ki jim je mogoče dati obliko čitljivih zapisov. Postopki, ki se uporabljajo za zapisovanje in obdelavo podatkov, morajo biti funkcionalno enakovredni, zlasti glede dokazne moči tovrnega lista, ki jo imajo ti podatki.

7. člen

Vsebina tovrnega lista

1. Tovorni list mora vsebovati te podatke:
 - a) kraj in datum izdaje tovrnega lista;
 - b) ime in naslov pošiljatelja;
 - c) ime in naslov prevoznika, ki je sklenil prevozno pogodbo;
 - d) ime in naslov tistega, ki mu je bilo blago dejansko predano, če to ni prevoznik, naveden v točki c);
 - e) kraj in datum prevzema blaga;
 - f) kraj izročitve;
 - g) ime in naslov prejemnika blaga;

- h) opis vrste blaga in embalaže; pri nevarnem blagu tudi oznako, ki je določena v Pravilniku o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID);
 - i) število kosov tovara in posebne oznake in številke, potrebne za prepoznavanje kosovnih pošiljk;
 - j) številko vagona pri vagonških pošiljkah;
 - k) številko železniškega vozila, ki se prevaža na lastnih kolesih, če se preda v prevoz kot blago;
 - l) pri intermodalnih prevoznih enotah poleg tega tudi vrsto, številko ali druge značilnosti, potrebne za prepoznavanje;
 - m) bruto maso blaga ali kako drugače izraženo količino blaga;
 - n) podroben seznam listin, ki jih zahtevajo carinski in drugi upravni organi in so priloženi tovornemu listu ali so na razpolago prevozniku v uradu pristojnega državnega organa ali službi, navedeni v pogodbi;
 - o) stroške, povezane s prevozom (prevoznina, nadomestila za dodatne storitve, carine in drugi stroški, ki nastanejo od sklenitve pogodbe do izročitve blaga), če jih mora plačati prejemnik blaga, ali druga navedba, da stroške plača prejemnik blaga;
 - p) izjavo, da za prevoz veljajo ta enotna pravila tudi ob drugačnem dogovoru.
2. Po potrebi mora tovorni list vsebovati tudi te podatke:
- a) če prevoz opravljajo zaporedni prevozniki, ime prevoznika, ki mora izročiti blago, če je privolil v to, da je vpisan v tovorni list,
 - b) stroške, ki jih prevzame pošiljatelj;
 - c) znesek plačila po povzetju;
 - d) navedbo vrednosti blaga in znesek zavarovanja redne izročitve;
 - e) dogovorjeni izročilni rok;
 - f) dogovorjeno prevozno pot;
 - g) seznam listin, predanih prevozniku, ki niso omenjene v točki n) prvega odstavka;
 - h) pošiljateljeve podatke o številu in oznakah plomb, ki jih je pritrdil na vagon.
3. Pogodbenice prevozne pogodbe v tovorni list vpišejo tudi druge podatke, za katere menijo, da so koristni.

8. člen

Odgovornost za podatke v tovornem listu

1. Pošiljatelj je odgovoren za vse stroške in škodo, ki jo ima prevoznik, zato:
- a) ker so podatki pošiljatelja v tovornem listu nepravilni, nenatančni ali nepopolni ali pa vpisani na napačnem mestu
 - ali
 - b) ker je pošiljatelj izpustil podatke, ki jih predpisuje RID.
2. Če na pošiljateljevo zahtevo prevoznik vnese podatke v tovorni list, velja, da je prevoznik pri tem deloval v pošiljateljevem imenu, dokler se ne dokaže nasprotno.
3. Če tovorni list ne vsebuje izjave, določene v točki p) prvega odstavka 7. člena, je prevoznik odgovoren za vse stroške in škodo, ki jih ima zaradi tega upravičenec.

9. člen

Nevarno blago

Če pošiljatelj ni vnesel podatkov, ki jih predpisuje RID, lahko prevoznik blago, kadar okoliščine to zahtevajo, razloži, uniči ali napravi neškodljivo, ne da bi za to moral plačati odškodnino, če ob prevzemu blaga ni poznal njegovih nevarnih lastnosti.

10. člen

Plačilo stroškov

1. Če se pošiljatelj in prevoznik ne dogovorita drugače, potem stroške (prevoznino, nadomestila za dodatne storitve, carine in druge stroške, ki nastanejo od sklenitve pogodbe do izročitve) plača pošiljatelj.
2. Če se na podlagi dogovora med pošiljateljem in prevoznikom stroški prenesejo na prejemnika in če prejemnik ni niti prevzel tovarnega lista, niti uveljavljal svojih pravic iz prevozne pogodbe v skladu s tretjim odstavkom 17. člena, niti spremenil prevozne pogodbe v skladu z 18. členom, potem mora plačati stroške pošiljatelj.

11. člen

Preverjanje

1. Prevoznik ima pravico kadar koli preveriti, ali so izpolnjeni prevozni pogoji in ali pošiljka ustreza podatkom pošiljatelja v tovarnem listu. Če se preverjanje nanaša na vsebino pošiljke, se opravi, če je le mogoče, v navzočnosti upravičenca; če pa to ni mogoče, mora prevoznik pritegniti k sodelovanju dve neodvisni priči, če zakoni in predpisi države, v kateri se opravlja preverjanje, ne določajo drugače.
2. Če pošiljka ne ustreza podatkom v tovarnem listu ali če niso upoštewane določbe o prevozu pogojno dovoljenega blaga, je treba ugotovitve preverjanja vpisati v tovorni list, ki spremlja blago, in tudi v dvojniki tovarnega lista, če ga prevoznik še ima. V tem primeru stroški preverjanja bremenijo blago, če se ne plačajo takoj.
3. Če blago naklada pošiljatelj, ima pravico zahtevati od prevoznika, da preveri stanje blaga in njegove embalaže ter tudi točnost navedb v tovarnem listu o številu kosov tovara, njihovih oznakah in številkah ter bruto masi ali drugače izraženi količini. Prevoznik mora opraviti preverjanje, če ima na razpolago za to primerna sredstva. Prevoznik ima pravico do povrnitve stroškov preverjanja. Ugotovitve preverjanja se vpišejo v tovorni list.

12. člen

Dokazna moč tovarnega lista

1. Dokler se ne dokaže nasprotno, se tovorni list uporablja kot dokaz o sklenitvi in vsebini prevozne pogodbe ter o prevoznikovem prevzemu blaga.
2. Če je blago nakladal prevoznik, se tovorni list uporablja, dokler se ne dokaže nasprotno, kot dokaz, da stanje blaga in njegove embalaže ustreza podatkom v tovarnem listu, če pa takih podatkov ni, o njegovem na videz dobrem stanju v trenutku, ko ga je prevoznik prevzel, ter o točnosti navedb v tovarnem listu glede števila kosov tovara, njihovih oznak in števil ter glede bruto mase ali drugače izražene količine.

3. Če je blago nakladal pošiljatelj, se tovorni list uporablja, dokler se ne dokaže nasprotno, kot dokaz, da stanje blaga in njegove embalaže ustreza podatkom v tovornem listu, če pa takih podatkov ni, o njegovem na videz dobrem stanju ter o točnosti navedb iz drugega odstavka samo, če jih je prevoznik preveril in svoje ugotovitve o skladnosti vpisal v tovorni list.
4. Tovorni list pa se ne more uporabiti kot dokaz, če vsebuje utemeljeni pridržek. Razlog za tak pridržek je lahko zlasti, da prevoznik ni imel na razpolago primernih sredstev, s katerimi bi lahko preveril pravilnost podatkov v tovornem listu.

13. člen

Nakladanje in razkladanje blaga

1. Pošiljatelj in prevoznik se dogovorita, kdo je odgovoren za nakladanje in razkladanje blaga. Če takega dogovora ni, je za nakladanje in razkladanje kosovnih pošiljk odgovoren prevoznik, za vagonse pošiljke pa je za nakladanje odgovoren pošiljatelj, za razkladanje po izročitvi pa prejemnik.
2. Če blago naklada pošiljatelj, je odgovoren za vse posledice nepravilnega nakladanja, zlasti pa mora prevozniku povrniti zaradi njega nastalo škodo. Prevoznik mora dokazati, da je bilo nakladanje nepravilno.

14. člen

Embalaza

Pošiljatelj je odgovoren prevozniku za vso škodo in stroške, ki nastanejo, če ni embalaže ali če je pomanjkljiva, razen če pomanjkljivost ni bila očitna ali znana prevozniku ob prevzemu blaga in glede tega ni izrazil nobenih pridržkov.

15. člen

Izvajanje predpisov upravnih organov

1. Pošiljatelj mora tovornemu listu priložiti listine, potrebne zaradi carinskih predpisov in predpisov drugih upravnih organov, ki morajo biti izpolnjene še pred izročitvijo blaga, ali pa jih dati na razpolago prevozniku ter mu dati tudi vse potrebne informacije.
2. Prevozniku ni treba preveriti, ali so te listine in informacije pravilne in zadostne. Pošiljatelj je odgovoren prevozniku za vso škodo, ki nastane, če teh listin ali informacij ni, če so nepopolne ali nepravilne, razen če za to ni kriv prevoznik.
3. Prevoznik je odgovoren za posledice izgube ali nepravilne uporabe listin, ki so navedene v tovornem listu in so mu priložene ali shranjene pri prevozniku, razen če niso bile izgubljene ali je nastala škoda zaradi njihove nepravilne uporabe zaradi okoliščin, ki se jim prevoznik ni mogel izogniti in katerih posledic ni mogel preprečiti. Ni pa mu treba plačati višje odškodnine kot pri izgubi blaga.
4. Pošiljatelj lahko z zaznamkom v tovornem listu, prejemnik pa z odredbo po tretjem odstavku 18. člena, zahteva:
 - a) da je sam ali njegov pooblaščen zastopnik navzoč pri carinskih ali drugih upravnih postopkih, da lahko da zahtevane informacije ali pojasnila;

- b) da sam ali njegov pooblaščen zastopnik opravi carinske ali druge upravne postopke, če to dopuščajo zakoni in predpisi države, v kateri se izvajajo predpisi omenjenih organov;
- c) da plača carine in druge stroške, če to dopuščajo zakoni in predpisi države, v kateri se izvajajo navedeni postopki, če je sam ali njegov pooblaščen zastopnik navzoč pri izvajanju carinskih ali drugih upravnih postopkov ali pa jih izvaja.

V teh primerih si ne pošiljatelj ne prejemnik blaga, ki ima pravico do razpolaganja z blagom, ne njen zastopnik ne sme prilastiti blaga.

- 5. Če je za izvajanje carinskih ali drugih upravnih postopkov pošiljatelj določil kraj, na katerem to zaradi veljavnih predpisov ni mogoče, ali če je v ta namen določil kak drug postopek, ki ga ni mogoče izvesti, ravna prevoznik tako, kot misli, da je najbolje za upravičenca, in o svojem ravnanju obvesti pošiljatelja.
- 6. Če se je pošiljatelj zavezal plačati carino, lahko prevoznik opravi carinske postopke po lastni izbiri med potjo ali pa v namembnem kraju.
- 7. Če prejemnik blaga ni prevzel tovrstnega lista v roku, ki ga določajo predpisi, veljavni v namembnem kraju, lahko prevoznik ukrepa v skladu s 5. členom.
- 8. Pošiljatelj mora poskrbeti, da je blago pakirano in pokrito v skladu s carinskimi predpisi ali drugimi predpisi upravnih organov. Če pošiljatelj blaga ni pakiral ali pokril v skladu s temi predpisi, lahko za to poskrbi prevoznik; nastali stroški bremenijo blago.

16. člen **Izročilni rok**

- 1. O izročilnem roku se dogovorita pošiljatelj in prevoznik. Če takega dogovora ni, izročilni rok ne sme presegati roka, ki izhaja iz drugega do četrtega odstavka.
 - 2. Ob upoštevanju tretjega in četrtega odstavka so najdaljši izročilni roki:
 - a) za vagonске pošiljke:
 - odpravni rok: 12 ur;
 - prevozni rok za vsakih začetih 400 km: 24 ur;
 - b) za kosovne pošiljke:
 - odpravni rok: 24 ur;
 - prevozni rok za vsakih začetih 200 km: 24 ur.
- Razdalja pomeni dogovorjeno pot, če te ni, pa najkrajšo možno prevozno pot.

- 3. Prevoznik lahko določi dodatne roke trajanja prevoza v teh primerih:
 - a) pošiljke, ki se prevažajo:
 - po progah z različno tirno širino;
 - po morju ali celinskih vodah;
 - po cesti, če ni železniške povezave;
 - b) izjemne okoliščine, ki povzročajo izjemno povečanje prometa ali izjemne težave pri obratovanju.

Dolžina dodatnih rokov mora biti navedena v splošnih prevoznih pogojih.

- 4. Izročilni rok začne teči s prevzemom blaga; podaljša se za čas ustavitve brez krivde prevoznika. Izročilni rok ne teče ob nedeljah in zakonsko določenih praznikih.

17. člen **Izročitev**

1. Prevoznik mora prejemniku na kraju, ki je predviden za izročitev, v zameno za potrdilo o prejemu in plačilu terjatev iz prevozne pogodbe predati tovorni list in izročiti blago.
2. Šteje se, da sta izročitvi prejemniku, če je v skladu s predpisi, veljavnimi v kraju izročitve, enakovredna:
 - a) predaja blaga carinski ali davčni upravi v njenih delovnih ali skladiščnih prostorih, če ti niso pod prevoznikovim nadzorom;
 - b) uskladiščenje blaga pri prevozniku, špediterju ali v javnem skladišču.
3. Po prispetju blaga v namembni kraj lahko prejemnik zahteva od prevoznika, da mu preda tovorni list in izroči blago. Če se ugotovi izguba blaga ali če blago ne prispe v roku, določenem v prvem odstavku 29. člena, lahko prejemnik v svojem imenu uveljavlja proti prevozniku svoje pravice iz prevozne pogodbe.
4. Upravičenec lahko tudi po prejemu tovrnega lista in plačilu terjatev iz prevozne pogodbe zavrne prevzem blaga, dokler se ne ugotovi njegovi zahtevi po preverjanju, da se ugotovi domnevna izguba ali poškodba blaga.
5. Blago se sicer izroča po predpisih, veljavnih v kraju izročitve.
6. Če je bilo blago izročeno prejemniku, ne da bi bilo prej plačano ustrezno plačilo po povzetju, mora prevoznik pošiljatelju povrniti škodo do zneska plačila po povzetju, kar pa ne vpliva na njegovo pravico do povrnitve stroškov do prejemnika.

18. člen **Pravica do razpolaganja z blagom**

1. Pošiljatelj ima pravico razpolagati z blagom in spremeniti prevozno pogodbo s poznejšimi odredbami. Še zlasti lahko od prevoznika zahteva, da:
 - a) blaga ne prevaža naprej;
 - b) odloži izročitev blaga;
 - c) izroči blago drugemu prejemniku, kot je naveden v tovrnem listu;
 - d) izroči blago na drugem kraju izročitve, kot je naveden v tovrnem listu.
2. Pošiljateljeva pravica, da spremeni prevozno pogodbo, preneha, ne glede na to, ali ima dvojniki tovrnega lista, v teh primerih:
 - a) prejemnik je prevzel tovorni list;
 - b) prejemnik je sprejel blago;
 - c) prejemnik je uveljavil svoje pravice v skladu s tretjim odstavkom 17. člena;
 - d) prejemnik ima v skladu s tretjim odstavkom pravico odrejati; od tistega trenutka naprej se mora prevoznik ravnati po odredbah in navodilih prejemnika.
3. Če je v tovrnem listu opomba pošiljatelja o nasprotnem, ima prejemnik pravico spremeniti prevozno pogodbo od izdaje tovrnega lista naprej.
4. Pravica prejemnika, da spremeni prevozno pogodbo, preneha, če je prejemnik:
 - a) že prevzel tovorni list;
 - b) sprejel blago;
 - c) uveljavil svoje pravice v skladu s tretjim odstavkom 17. člena;
 - d) v skladu s petim odstavkom dal navodila za izročitev blaga drugi osebi in je ta v skladu s tretjim odstavkom 17. člena že uveljavila svoje pravice.

5. Če je prejemnik blaga dal navodila za izročitev blaga drugi osebi, ta nima pravice spreminjati prevozne pogodbe.

19. člen

Uresničevanje pravice do razpolaganja z blagom

1. Če pošiljatelj hoče spremeniti prevozno pogodbo s poznejšimi odredbami ali v primeru iz tretjega odstavka 18. člena prejemnik, mora prevozniku predložiti dvojniki tovrnega lista, v katerega je treba vpisati spremembe.
2. Pošiljatelj ali v primeru iz tretjega odstavka 18. člena prejemnik blaga mora prevozniku povrniti vse stroške in vso škodo, ki nastanejo zaradi izvajanja poznejših sprememb.
3. Poznejše spremembe morajo biti mogoče, dopustno in primerno izvedljive v trenutku, ko odredbe prejme tisti, ki naj bi jih izvajal, in še zlasti ne smejo motiti običajnega prevoznikovega delovanja niti škodovati pošiljateljem ali prejemnikom drugih pošiljk.
4. Poznejše spremembe ne smejo imeti za posledico delitve pošiljke.
5. Če prevoznik glede na pogoje iz tretjega odstavka prejetih odredb ne more izvesti, mora o tem nemudoma obvestiti tistega, ki jih je dal.
6. Če je prevoznik kriv, je odgovoren za posledice, da poznejše spremembe ne izvede ali jo izvede pomanjkljivo. Ni pa mu treba plačati višje odškodnine kot ob izgubi blaga.
7. Če prevoznik izvede pošiljateljeve poznejše spremembe, ne da bi zahteval predložitev dvojniki tovrnega lista, prevoznik prejemniku jamči za škodo, ki zaradi tega nastane, če je bil dvojniki tovrnega lista blaga predan prejemniku. Prevozniku pa ni treba plačati višje odškodnine kot pri izgubi blaga.

20. člen

Okoliščine, ki ovirajo prevoz

1. Če okoliščina ovira prevoz, prevoznik odloči, ali je smiselno, da brez drugih ukrepov samo spremeni prevozno pot in nadaljuje prevoz blaga, ali pa je v interesu imetnika razpolagalne pravice, da ga prevoznik zaprosi za ustrezno navodilo, pri čemer mu sporoči vse potrebne podatke, ki jih ima na razpolago.
2. Če s prevozom blaga ni mogoče nadaljevati, prevoznik prosi za navodilo imetnika razpolagalne pravice. Če prevoznik ne more dobiti navodila v primernem času, mora izvesti ukrepe, za katere meni, da najbolje ustrezajo koristim imetnika razpolagalne pravice.

21. člen

Okoliščine, ki ovirajo izročitev

1. Če okoliščine ovirajo izročitev, mora prevoznik o tem nemudoma obvestiti pošiljatelja in ga zaprositi za navodila, razen če ni pošiljatelj z ustrezno izjavo, vpisano v tovorni list, zahteval, da se blago ob nastopu okoliščin, ki ovirajo izročitev, vrne njemu.
2. Če okoliščine, ki ovirajo izročitev, prenehajo, preden pošiljateljeva navodila prispejo do prevoznika, je treba blago izročiti prejemniku. O tem je treba nemudoma obvestiti pošiljatelja.
3. Če prejemnik zavrne prevzem blaga, ima pošiljatelj pravico dati ustrezna navodila, tudi če ne more predložiti dvojniki tovrnega lista.
4. Če se okoliščine, ki ovirajo izročitev, pojavijo po tem, ko prejemnik spremeni prevozno pogodbo v skladu s tretjim do petim odstavkom 18. člena, mora prevoznik o tem obvestiti prejemnika.

22. člen

Posledice okoliščin, ki ovirajo prevoz in izročitev

1. Prevoznik ima pravico do povrnitve stroškov, ki jih je imel:
 - a) pri zahtevanju navodil;
 - b) izvajanju prejetih navodil;
 - c) zato ker navodil, ki jih je zahteval, ni prejel oziroma jih ni prejel pravočasno;
 - d) zato ker je sprejel odločitev v skladu s prvim odstavkom 20. člena, ne da bi zahteval navodila; razen če niso ti stroški nastali po njegovi krivdi. Prevoznik ima še zlasti pravico zaračunati prevoznino, ki velja za opravljeno prevozno pot in lahko prilagodi izročilni rok tej poti.
2. V primerih iz drugega odstavka 20. člena in prvega odstavka 21. člena lahko prevoznik nemudoma razloži blago na stroške upravičenca. Po razložitvi velja prevoz za končanega. Po tem mora prevoznik blago hraniti za imetnika razpolagalne pravice. Prevoznik pa lahko hrambo blaga zaupa tudi tretji osebi in je v tem primeru odgovoren samo za skrbno izbiranje te tretje osebe. Blago ostane še naprej obremenjeno s terjatvami iz prevozne pogodbe in vsemi drugimi stroški.
3. Prevoznik lahko poskrbi za prodajo blaga, ne da bi čakal na navodila upravičenca, če gre za pokvarljivo blago ali če stanje blaga upravičuje tak ukrep ali če stroški hrambe niso sorazmerni z vrednostjo blaga. Za prodajo blaga lahko poskrbi tudi v drugih primerih, če v primernem roku ne prejme nasprotnih navodil upravičenca, katerih izvedba se lahko upravičeno zahteva od njega.
4. Če se blago proda, se iztržek od prodaje po odbitku stroškov, ki bremenijo blago, da na razpolago upravičencu. Če je iztržek od prodaje manjši od teh stroškov, mora razliko poravnati pošiljatelj.
5. Vrsta in način prodaje se določita v skladu z zakoni in predpisi, veljavnimi v kraju, v katerem je blago, ali pa v skladu s poslovnimi običaji tega kraja.
6. Če pošiljatelj pri okoliščinah, ki ovirajo prevoz ali izročitev, ne da navodil v primernem času in če se okoliščine, ki ovirajo prevoz ali izročitev, ne dajo odpraviti v skladu z drugim in tretjim odstavkom, lahko prevoznik pošlje blago nazaj pošiljatelju na njegove stroške, ali če je to upravičeno, blago uniči.

III. del

Odgovornost

23. člen

Podlaga za odgovornost

1. Prevoznik je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi celotne ali delne izgube ali poškodbe blaga od prevzema blaga do njegove izročitve ter tudi prekoračitve izročilnega roka, ne glede na to, katera železniška infrastruktura se uporablja.
2. Prevoznik ni odgovoren, če je izguba, poškodba ali prekoračitev izročilnega roka nastala po krivdi upravičenca ali zaradi upravičenčeve odredbe, za katero ni kriv prevoznik, ali pomanjklivosti blaga samega (kvarjenje blaga, kalo itd.) ali okoliščin, ki se jim prevoznik ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti.
3. Prevoznik ni odgovoren, če je izguba ali poškodba nastala zaradi posebne nevarnosti, povezane z eno ali več navedenimi okoliščinami:
 - a) prevoz v odprtih vagonih v skladu s splošnimi prevoznimi pogoji ali če je tako izrecno dogovorjeno in vpisano v tovorni list; za blago v intermodalnih prevoznih enotah in zaprtih cestnih vozilih, ki se prevažajo na železniških vagonih, ne velja, da se prevažajo v odprtih vagonih, razen če se blago ne poškoduje zaradi vremenskih vplivov; če pošiljatelj pri prevozu

- blaga v odprtih vagonih uporablja ponjave, je prevoznik odgovoren samo v enakem obsegu, kot je odgovoren pri prevozu v odprtih vagonih brez ponjav, celo če gre pri tem za blago, ki se v skladu s splošnimi prevoznimi pogoji ne prevaža v odprtih vagonih;
- b) odsotnost ali pomanjkljivosti embalaže pri blagu, ki se glede na svojo naravo lahko ob odsotnosti ali pomanjkljivosti embalaže izgubi ali poškoduje;
 - c) pošiljateljevo nakladanje blaga ali prejemnikovo razkladanje blaga;
 - d) narava blaga, zaradi katere se lahko blago popolnoma ali delno izgubi ali poškoduje zlasti zaradi zloma, rjavenja, kvarjenja, izsušitve ali razsutja;
 - e) nepravilno, netočno ali nepopolno označevanje ali oštevilčenje kosov tovora;
 - f) prevoz živih živali;
 - g) prevoz, ki ga mora v skladu z ustreznimi določbami ali dogovorom, sklenjenim med pošiljateljem in prevoznikom ter vpisanim v tovorni list spremljati spremljevalec; to velja, če je izguba ali poškodba nastala zaradi nevarnosti, ki naj bi jo preprečil spremljevalec.

24. člen

Odgovornost pri prevozu železniških vozil kot blaga

1. Pri prevozu železniških vozil, ki se prevažajo na lastnih kolesih in so bila predana v prevoz kot blago, je prevoznik odgovoren za škodo, ki nastane zaradi izgube ali poškodbe železniškega vozila ali njegovih sestavnih delov od prevzema do izročitve ter tudi zaradi prekoračitve izročilnega roka, razen če prevoznik dokaže, da ta škoda ni nastala po njegovi krivdi.
2. Prevoznik ni odgovoren za izgubo nepritrjenih sestavnih delov, ki niso napisani na obeh straneh vozila, ali v popisu, ki ga spremlja.

25. člen

Dokazno breme

1. Prevoznik nosi dokazno breme, da je izguba, poškodba ali prekoračitev izročilnega roka nastala zaradi enega od dejstev, navedenih v drugem odstavku 23. člena.
2. Če prevoznik dokaže, da je izguba ali poškodba glede na okoliščine danega primera lahko nastala zaradi ene ali več posebnih nevarnosti, navedenih v tretjem odstavku 23. člena, se domneva, da je škoda dejansko tako nastala. Toda upravičenec ima pravico dokazati, da škoda ni oziroma ni v celoti nastala zaradi ene od teh nevarnosti.
3. Domneva iz drugega odstavka v primeru, navedenem v točki a) tretjega odstavka 23. člena, ne velja, če je izguba izredno velika ali če je bil izgubljen cel kos tovora.

26. člen

Zaporedni prevozniki

Če prevoz, ki ga ureja ena sama prevozna pogodba, opravlja več zaporednih prevoznikov, potem vsak prevoznik, s tem da prevzame blago s tovornim listom, postane pogodbenica prevozne pogodbe v skladu s to listino in prevzame obveznosti, ki iz nje izhajajo. V tem primeru je vsak prevoznik odgovoren za prevoz na vsej poti do izročitve.

27. člen

Nadomestni prevoznik

1. Če prevoznik izvedbo prevoza v celoti ali delno zaupa nadomestnemu prevozniku, ne glede na to, ali ima na podlagi prevozne pogodbe do tega pravico ali ne, ostane prevoznik kljub temu še naprej odgovoren za celoten prevoz.
2. Vse določbe teh enotnih pravil, ki določajo prevoznikovo odgovornost, veljajo tudi za odgovornost nadomestnega prevoznika za prevoz, ki ga opravlja. Če je vložena tožba proti uslužbencem in drugim osebam, katerih storitve uporablja nadomestni prevoznik za opravljanje prevoza, je treba uporabiti 36. in 41. člen.
3. Kateri koli poseben dogovor, s katerim prevoznik prevzema obveznosti, ki mu jih ne nalagajo ta enotna pravila, ali se odpove pravicam, ki jih ima po njih, se nanaša na nadomestnega prevoznika, če je v to izrecno privolil v pisni obliki. Ne glede na to, ali se je nadomestni prevoznik s tem strinjal ali ne, za prevoznika še naprej veljajo iz takega posebnega dogovora izhajajoče obveznosti oziroma odpovedi pravicam.
4. Če sta prevoznik in nadomestni prevoznik odgovorna in v obsegu, v katerem sta odgovorna, sta odgovorna solidarno.
5. Skupen znesek odškodnine, ki ga je mogoče zaračunati prevozniku, nadomestnemu prevozniku ter njunim uslužbencem in drugim osebam, katerih storitve uporablja za opravljanje prevoza, ne presega najvišjih dopustnih zneskov, določenih v teh enotnih pravilih.
6. Ta člen ne vpliva na pravice do povrnitve stroškov med prevoznikom in nadomestnim prevoznikom.

28. člen

Domneva o izgubi ali škodi pri ponovni predaji pošiljke

1. Če se pošiljka, ki je bila predana v prevoz v skladu s temi enotnimi pravili, znova preda v skladu z njimi in se po tej ponovni predaji ugotovi delna izguba ali poškodba, se domneva, da je ta delna izguba ali poškodba nastala med veljavnostjo zadnje prevozne pogodbe, če je pošiljka ostala v hrambi prevoznika in je bila ponovno predana v istem stanju, v katerem je prispela v kraj ponovne predaje.
2. Ta domneva velja tudi, če za prevozno pogodbo, veljavno pred ponovno predajo, niso veljala ta enotna pravila, vendar le, če bi ta pravila veljala za direktno pošiljko od kraja predaje v prevoz do končnega namembnega kraja.
3. Ta domneva velja tudi, če je za prevozno pogodbo, veljavno pred ponovno predajo, veljala kaka druga konvencija o direktnem mednarodnem železniškem prevozu blaga, primerljiva s temi enotnimi pravili, in če taka konvencija vsebuje enako pravno domnevo v korist pošiljk, ki so bile predane v skladu s temi pravili.

29. člen

Domneva o izgubi blaga

1. Upravičenec lahko blago obravnava kot izgubljeno, ne da bi mu bilo treba predložiti za to še dodatne dokaze, če blago v 30 dneh po poteku izročilnega roka ni bilo izročeno prejemniku ali mu dano na razpolago.
2. Upravičenec lahko ob prejemu odškodnine za izgubljeno blago pisno zahteva, naj ga nemudoma obvestijo, če se blago najde v enem letu po plačilu odškodnine. Prevoznik pisno potrdi tako zahtevo.
3. Upravičenec lahko v 30 dneh po prejemu obvestila iz drugega odstavka zahteva, da se mu blago izroči v zameno za plačilo stroškov, ki izhajajo iz prevozne pogodbe, in povrnitev prejete odškodnine, od katere se, če je to primerno, odštejejo v tej odškodnini vsebovani stroški.

Upravičenec pa ohrani svoje pravice do odškodnine zaradi prekoračitve izročilnega roka v skladu s 33. in 35. členom.

4. Če se ne vloži zahteva, omenjena v drugem odstavku, ali če se v roku, navedenem v tretjem odstavku, ne izda nobeno navodilo, ali če se blago najde pozneje kot leto dni po izplačilu odškodnine, potem prevoznik razpolaga z blagom v skladu z zakoni in predpisi, ki veljajo v kraju, v katerem je blago.

30. člen

Odškodnina pri izgubi

1. Pri popolni ali delni izgubi blaga mora prevoznik plačati le odškodnino, ki se izračuna na podlagi borzne cene, ali če je primerno, cene na trgu, če pa nobena od teh dveh vrst cen ni na razpolago, na podlagi običajne vrednosti blaga iste vrste in kakovosti na dan in v kraju, v katerem je bilo blago prevzeto.
2. Odškodnina ne presega 17 obračunskih enot za manjkajoči kilogram bruto mase.
3. Pri izgubi železniškega vozila na lastnih kolesih, ki je bilo predano v prevoz kot blago, ali intermodalne prevozne enote ali njunih sestavnih delov se odškodnina omejuje izključno na običajno vrednost vozila ali intermodalne prevozne enote ali njunih sestavnih delov na dan in v kraju izgube. Če dneva ali kraja izgube ni mogoče ugotoviti, se odškodnina omejuje na običajno vrednost na dan in v kraju prevzema.
4. Prevoznik mora poleg tega povrniti prevoznino, že plačane carine in druge zneske, plačane v zvezi s prevozom izgubljenega blaga, razen trošarin za blago, ki se prevaža med postopkom odmerjanja davka.

31. člen

Odgovornost za kalo pri prevozu

1. Za blago, pri katerem zaradi njegovih lastnosti pri prevozu praviloma prihaja do kala, je prevoznik ne glede na dolžino prevožene poti odgovoren le za tisti del kala, ki presega te odstotne vrednosti:
 - a) dva odstotka mase pri tekočem ali v vlažnem stanju predanem blagu;
 - b) en odstotek mase pri suhem blagu.
2. Na omejitev odgovornosti iz prvega odstavka se prevoznik ne more sklicevati, če se glede na okoliščine v danem primeru dokaže, da izguba ni nastala zaradi vzrokov, za katere veljajo navedeni dopustni odstotki.
3. Če se več kosov tovora prevaža z istim tovornim listom, se izračuna kalo za vsak kos tovora, če je njegova masa ob predaji v prevoz posamično navedena v tovornem listu ali pa jo je mogoče ugotoviti na kak drug način.
4. Pri popolni izgubi blaga ali izgubi posameznih kosov tovora pri izračunavanju odškodnine za kalo ni nobenega odbitka.
5. Ta člen ne vpliva na določbe 23. in 25. člena.

32. člen

Odškodnina pri poškodbi blaga

1. Pri poškodbi blaga mora prevoznik plačati le odškodnino, ki ustreza zmanjšanju vrednosti blaga. Izračun tega zneska mora temeljiti na odstotku, za katerega se zmanjša vrednost blaga, določena v skladu s 30. členom.
2. Odškodnina ne presega:

- a) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri popolni izgubi pošiljke, če se je zaradi poškodbe zmanjšala vrednost vse pošiljke;
 - b) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri izgubi dela pošiljke, ki se mu je zmanjšala vrednost, če se je zaradi poškodbe zmanjšala vrednost le delu pošiljke.
3. Pri poškodbi železniškega vozila na lastnih kolesih, ki je bilo predano v prevoz kot blago, ali intermodalne prevozne enote ali njunih sestavnih delov se odškodnina omejuje le na stroške popravila. Odškodnina ne presega zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri izgubi.
 4. Prevoznik mora razen tega povrniti tudi stroške, določene v četrtem odstavku 30. člena, in sicer v razmerju, določenem v prvem odstavku.

33. člen

Odškodnina pri prekoračitvi izročilnega roka

1. Če je zaradi prekoračitve izročilnega roka nastala škoda, kamor lahko spada tudi poškodba, mora prevoznik plačati odškodnino, ki ne presega štirikratne prevoznine.
2. Pri popolni izgubi blaga ni treba poleg odškodnine, določene v 30. členu, plačati še odškodnine, določene v prvem odstavku.
3. Pri delni izgubi blaga odškodnina iz prvega odstavka ne presega štirikratne prevoznine za tisti del pošiljke, ki ni izgubljen.
4. Pri poškodbi blaga, ki ni nastala zaradi prekoračitve izročilnega roka, se, če je ustrezno, poleg odškodnine, določene v 32. členu, plača tudi odškodnina, določena v prvem odstavku.
5. V nobenem primeru skupna vsota odškodnine iz prvega odstavka in odškodnin iz 30. in 32. člena ne sme presegati odškodnine, ki bi jo bilo treba plačati pri popolni izgubi blaga.
6. Če je v skladu s prvim odstavkom 16. člena izročilni rok določen z dogovorom, je lahko v njem odškodninska določba, ki se ne ujema s tisto iz prvega odstavka. Če se v tem primeru prekoračijo izročilni roki iz drugega do četrtega odstavka 16. člena, lahko upravičenec zahteva odškodnino, določeno v omenjenem dogovoru, ali pa odškodnino, določeno v prvem do petem odstavku.

34. člen

Odškodnina pri navedbi vrednosti

Pošiljatelj in prevoznik se lahko dogovorita, da pošiljatelj v tovornem listu navede vrednost blaga, ki presega največjo dopustno vrednost, predvideno v drugem odstavku 30. člena. V tem primeru se namesto te največje dopustne vrednosti upošteva znesek, naveden v tovornem listu.

35. člen

Odškodnina pri zavarovanju redne izročitve

Pošiljatelj in prevoznik se lahko dogovorita, da pošiljatelj z vpisom številčnega zneska v tovorni list zavaruje redno izročitev ob izgubi, poškodbi ali prekoračitvi izročilnega roka. Pri zavarovanju redne izročitve se lahko poleg odškodnin, določenih v 30., 32. in 33. členu, zahteva dodatna odškodnina za dokazano izgubo ali škodo do navedenega zneska.

36. člen

Izguba pravice do omejitve odgovornosti

Omejitve odgovornosti, določene v tretjem odstavku 15. člena, šestem in sedmem odstavku 19. člena, 30. členu in 32. do 35. členu, ne veljajo, če se dokaže, da je škoda nastala zaradi

prevoznikovega dejanja ali opustitve, storjene namenoma ali iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.

37. člen

Preračunavanje in obresti

1. Če je treba pri izračunavanju odškodnine preračunati zneske, izražene v tuji valuti, se ti preračunajo po tečaju, ki velja na dan in v kraju plačila odškodnine.
2. Upravičenec lahko na podlagi dolžne odškodnine zahteva petodstotne letne obresti, ki začnejo teči na dan vložitve zahtevka iz 43. člena, če pa zahtevka ni vložil, na dan, ko se začne sodni postopek.
3. Če upravičenec prevozniku v sprejemljivem za to določenem roku ne predloži dokaznih dokumentov, potrebnih za dokončno obravnavo zahtevka, obresti ne tečejo od poteka tega roka do dejanske predložitve dokaznih dokumentov.

38. člen

Odgovornost v železniško-pomorskem prometu

1. Pri železniško-pomorskih prevozih po pomorskih progah v skladu s prvim odstavkom 24. člena te konvencije lahko vsaka država članica zahteva, da se ustrezen zaznamek vpiše v seznam prog, za katere veljajo enotna pravila, in s tem dopolni razloge za popolno oprostitev odgovornosti iz 23. člena še z vsemi navedenimi:
 - a) požar, če prevoznik dokaže, da ni nastal niti po njegovi krivdi niti po krivdi poveljnika, ladijske posadke, krmarja ali oseb v službi prevoznika;
 - b) reševanje ali poskus reševanja življenj ali dobrin na morju;
 - c) skladiščenje blaga na krovu, če je pošiljatelj v tovornem listu izrazil, da se strinja s tem, če blago ni v vagonih;
 - d) nevarnosti in nesreče na morju ali v drugih plovnih vodah.
2. Prevoznik se lahko sklicuje na razloge za oprostitev odgovornosti, ki so navedeni v prvem odstavku, samo če dokaže, da je izguba, poškodba ali prekoračitev izročilnega roka nastala med prevozom po morju od nakladanja blaga na ladjo do razkladanja blaga z nje.
3. Če se prevoznik sklicuje na razloge za oprostitev odgovornosti, ki so navedeni v prvem odstavku, je kljub temu odgovoren, če upravičenec dokaže, da je izguba, poškodba ali prekoračitev izročilnega roka nastala po krivdi prevoznika, poveljnika, ladijske posadke, krmarja ali oseb v službi prevoznika.
4. Če opravlja prevoz na pomorski progi več podjetij, ki so vpisana v seznam prog iz prvega odstavka 24. člena konvencije, mora za vsa podjetja veljati enak režim odgovornosti. Če so bila ta podjetja vpisana v seznam na zahtevo več držav članic, je za uporabo teh predpisov o odgovornosti potrebno predhodno soglasje teh držav.
5. O ukrepih, ki so bili sprejeti v skladu s prvim in četrtem odstavkom, je treba obvestiti generalnega sekretarja. Ti ukrepi ne začnejo veljati pred potekom tridesetih dni od dneva, ko generalni sekretar o njih obvesti druge države članice. Ti ukrepi ne veljajo za pošiljke, ki so na poti.

39. člen

Odgovornost pri jedrskih nesrečah

Prevoznik je oproščen odgovornosti, ki jo ima po enotnih pravilih, če je škodo povzročila jedrska nesreča in je zanjo po zakonih in predpisih države o odgovornosti na področju jedrske energije odgovoren upravljavec jedrske naprave ali njemu enakovredna oseba.

40. člen

Osebe, za katere je odgovoren prevoznik

Prevoznik je odgovoren za svoje uslužbence in druge osebe, katerih storitve uporablja pri prevozu, če jih opravljajo v okviru svojih nalog. Upravljavci železniške infrastrukture, po kateri se odvija prevoz, se štejejo za osebe, storitve katerih prevoznik uporablja za opravljanje prevoza.

41. člen

Druge tožbe

1. V vseh primerih, za katere veljajo enotna pravila, se lahko vsaka odškodninska tožba, ne glede na to, na kateri pravni podlagi temelji, vloži proti prevozniku samo v skladu s pogoji in omejitvami teh enotnih pravil.
2. To velja tudi za tožbe proti uslužbencem ali drugim osebam, za katere je prevoznik odgovoren na podlagi 40. člena.

IV. del

Uveljavljanje pravic

42. člen

Ugotavljanje delne izgube ali poškodbe

1. Če prevoznik odkrije poškodbo ali delno izgubo ali domneva, da je nastala, ali če to trdi upravičenec, mora prevoznik nemudoma, in če je mogoče, v navzočnosti upravičenca sestaviti zapisnik o dejanskem stanju, v katerega glede na vrsto škode vpiše stanje blaga, njegovo maso in po možnosti obseg in vzrok škode in tudi čas njenega nastanka.
2. Izvod tega zapisnika se brezplačno izroči upravičencu.
3. Če se upravičenec ne strinja z ugotovitvami v zapisniku, lahko zahteva, naj stanje in maso blaga ter vzrok in znesek škode ugotovi izvedenec, ki ga imenujeta stranki prevozne pogodbe ali sodišče. Postopek določajo zakoni in predpisi države, v kateri izvedenec opravi to ugotavljanje.

43. člen

Zahtevki

1. Zahtevke v zvezi s prevozno pogodbo je treba v pisni obliki poslati prevozniku, proti kateremu se lahko zahtevki sodno uveljavljajo.
2. Zahtevke lahko vložijo osebe, ki imajo pravico sodno uveljavljati zahtevke proti prevozniku.
3. Če pošiljatelj vloži zahtevek, mora predložiti dvojniki tovarnega lista. V nasprotnem primeru mora predložiti soglasje prejemnika blaga ali dokazati, da je zavrnil prevzem blaga.
4. Če prejemnik vloži zahtevek, mora predložiti tovorni list, če mu je bil izročen.
5. Tovorni list, njegov dvojniki in vse druge listine, ki jih upravičenec želi priložiti zahtevku, mora predložiti kot izvornike ali kopije, ki morajo biti ustrezno overjene, če prevoznik tako zahteva.
6. Pri obravnavi zahtevka lahko prevoznik zahteva predložitev izvornikov tovarnega lista, njegovega dvojnika ali potrdila o plačilu po povzetju, da nanje vpiše končno odločitev.

44. člen

Osebe, ki lahko sodno uveljavljajo zahteve proti prevozniku

1. Ob upoštevanju tretjega in četrtega odstavka lahko pravice iz prevozne pogodbe sodno uveljavljata:
 - a) pošiljatelj do trenutka, ko prejemnik:
 1. prevzame tovorni list,
 2. sprejme blago ali
 3. uveljavi pravice, ki jih ima v skladu s tretjim odstavkom 17. člena ali tretjim odstavkom 18. člena;
 - b) prejemnik blaga po tem, ko:
 1. prevzame tovorni list,
 2. sprejme blago ali
 3. uveljavi pravice, ki jih ima v skladu s tretjim odstavkom 17. člena ali tretjim odstavkom 18. člena.
2. Prejemnikova pravica, da sodno uveljavlja zahtevek, preneha v trenutku, ko je oseba, ki jo prejemnik imenuje v skladu s petim odstavkom 18. člena, prevzela tovorni list, sprejela blago ali uveljavila pravice, ki jih ima v skladu s tretjim odstavkom 17. člena.
3. Zahtevek za povrnitev zneskov, ki so bili plačani na podlagi prevozne pogodbe, lahko sodno uveljavi le oseba, ki jih je plačala.
4. Zahtevek, ki se nanaša na plačilo po povzetju, lahko sodno uveljavlja le pošiljatelj.
5. Pošiljatelj mora pri sodnem uveljavljanju zahtevkov predložiti dvojniki tovornega lista. V nasprotnem primeru mora predložiti pooblastilo prejemnika ali dokazati, da je prejemnik zavrnil prevzem blaga. Če je treba, mora pošiljatelj dokazati, da tovornega lista ni ali pa je izgubljen.
6. Prejemnik mora pri sodnem uveljavljanju zahtevkov predložiti tovorni list, če mu je bil izročen.

45. člen

Prevozniki, proti katerim se lahko zahteve sodno uveljavljajo

1. Ob upoštevanju tretjega in četrtega odstavka se lahko pravice iz prevozne pogodbe uveljavljajo le proti prvemu, zadnjemu ali tistemu prevozniku, ki je opravil tisti del prevoza, med katerim se je pojavilo dejstvo, s katerim se utemeljuje zahtevek.
2. Če je pri prevozu, ki ga zaporedno opravlja več prevoznikov, tisti prevoznik, ki mora izročiti blago, na podlagi svojega soglasja vpisan v tovorni list, se lahko zahtevki iz prvega odstavka proti njemu sodno uveljavljajo, tudi če ni prejel niti blaga niti tovornega lista.
3. Zahtevki za vračilo zneskov, ki so bili vplačani na podlagi prevozne pogodbe, se lahko sodno uveljavljajo proti prevozniku, ki je plačilo prejel ali v korist katerega je bilo plačilo prejeto.
4. Zahtevki v zvezi s plačili po povzetju se lahko uveljavljajo le proti prevozniku, ki je prevzel blago v kraju predaje v prevoz.
5. Z vložitvijo nasprotnega zahtevka ali ugovora se lahko zahtevki uveljavljajo tudi proti prevozniku, ki ni naveden med prevozniki v prvem do četrtem odstavku, če sodni zahtevek temelji na isti prevozni pogodbi.
6. Če enotna pravila veljajo za nadomestnega prevoznika, se lahko zahtevki sodno uveljavljajo tudi proti njemu.
7. Če lahko tožnik izbira med več prevozniki, izgubi to pravico do izbire takrat, ko vloži tožbo proti enemu od njih; to velja tudi, če lahko tožnik izbira med enim ali več prevozniki in nadomestnim prevoznikom.

46. člen

Sodna pristojnost

1. Zahtevki, ki temeljijo na enotnih pravilih, se lahko uveljavljajo na tistih sodiščih držav članic, ki jih stranke določijo z medsebojnim dogovorom, ali na sodiščih države, na katere ozemlju:
 - a) ima tožena stranka svoje stalno ali običajno prebivališče, sedež podjetja ali zastopstvo ali poslovno enoto, ki je sklenila prevozno pogodbo, ali
 - b) leži kraj prevzema blaga ali kraj, predviden za izročitev blaga.Drugih sodišč ni dovoljeno izbrati.
2. Če na pristojnem sodišču iz prvega odstavka teče postopek zaradi zahtevka, ki temelji na enotnih pravilih, ali e sodišče v takem pravnem sporu izreklo sodbo, potem ni mogoče vložiti nove tožbe zaradi iste zadeve med istimi strankami, razen če sklepa sodišča, pri katerem je bila vložena prva tožba, ni mogoče izvesti v državi, v kateri se vlaga nova tožba.

47. člen

Prenehanje pravice do zahtevka

1. Ko upravičenec prevzame blago, prenehajo vse pravice do zahtevka proti prevozniku iz prevozne pogodbe pri delni izgubi, poškodbi ali prekoračitvi izročilnega roka.
2. Pravice pa ne prenehajo:
 - a) pri delni izgubi ali poškodbi,
 - če 1. je bila izguba ali poškodba ugotovljena v skladu z 42. členom, še preden upravičenec prevzel blago; 2. ugotavljanje, ki bi ga bilo treba opraviti v skladu z 42. členom, ni bilo opravljeno izključno po prevoznikovi krivdi;
 - b) pri škodi, ki navzven ni opazna in jo upravičenec ugotovi šele po tem, ko prevzame blago, če upravičenec:
 1. takoj po odkritju škode in najpozneje sedem dni po prejemu blaga zahteva, da se opravi ugotavljanje v skladu z 42. členom, in 2. poleg tega dokaže, da je škoda nastala od prevzema do izročitve blaga;
 - c) pri prekoračitvi izročilnega roka, če je upravičenec v 60 dneh uveljavljal svoje pravice proti enemu od prevoznikov iz prvega odstavka 45. člena;
 - d) če upravičenec dokaže, da je škoda nastala zaradi dejanja ali opustitve, storjene namenoma ali iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.
3. Če se blago v skladu z 28. členom ponovno preda v prevoz, prenehajo pravice zaradi delne izgube ali poškodbe iz katere od prejšnjih prevoznih pogodb, kot da bi šlo za eno samo prevozno pogodbo.

48. člen

Zastaranje

1. Pravice iz prevozne pogodbe zastarajo v enem letu.

Rok zastaranja pa je lahko dve leti za zahtevek:

 - a) do izplačila plačila po povzetju, ki ga je prevoznik prejel od prejemnika blaga;
 - b) do izplačila iztržka od prodaje, ki jo je opravil prevoznik;
 - c) v zvezi s škodo, ki je nastala zaradi dejanja ali opustitve, storjene namenoma, ali iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala;
 - d) iz ene od prevoznih pogodb, ki so veljale pred ponovno predajo blaga v prevoz, in sicer v primeru iz 28. člena.
2. Rok zastaranja začne teči za zahtevke:
 - a) do odškodnine zaradi popolne izgube: trideseti dan po poteku izročilnega roka;

- b) do odškodnine zaradi delne izgube, poškodbe ali prekoračitve izročilnega roka: od dneva izročitve;
 - c) v vseh drugih primerih: od dneva, ko je mogoče uveljavljati pravico do zahtevka. Dan, na katerega začne teči zastaralni rok, v nobenem primeru ni vključen v ta rok.
3. Zastaralni rok miruje od vložitve pisnega zahtevka po 43. členu do dneva, ko ga prevoznik pisno zavrne in pošlje nazaj priložene dokazne listine. Če mu delno ugodi, začne zastaralni rok spet teči za njegov še sporni del. Kdor se sklicuje na to, da je vložil zahtevek ali poslal odgovor in vrnil dokazne listine, mora to dokazati. Če se vložijo nadaljnji zahtevki, ki se nanašajo na isto zahtevo, to ne zadrži zastaranja.
 4. Zastaranih zahtevkov tudi z nasprotno tožbo ali ugovorom ni mogoče več uveljavljati.
 5. Za zadržanje in prekinitev zastaralnega roka velja tudi notranja zakonodaja.

V. del

Medsebojni odnosi prevoznikov

49. člen

Obračunavanje

1. Vsak prevoznik, ki je ob prevzemu ali izročitvi blaga dobil plačano ali bi moral zahtevati plačilo prevoznine ali druge stroške iz prevozne pogodbe, mora plačati pri prevozu sodelujočim prevoznikom deleže, ki jim pripadajo. Način in vrsto plačila določijo prevozniki z medsebojnimi sporazumi.
2. 12. člen velja tudi za odnose med zaporednimi prevozniki.

50. člen

Pravica do povrnitve stroškov

1. Če je prevoznik v skladu z enotnimi pravili plačal odškodnino, mu v skladu z naslednjimi določbami pripada pravica do povrnitve stroškov proti prevoznikom, ki so tudi sodelovali pri prevozu:
 - a) prevoznik, ki je povzročil škodo, je zanjo odgovoren sam;
 - b) če je škodo povzročilo več prevoznikov, je vsak sam odgovoren za škodo, ki jo je povzročil; če taka razmejitev odgovornosti ni mogoča, se plačilo odškodnine razdeli med prevoznike v skladu s točko c);
 - c) če ni mogoče dokazati, kdo od prevoznikov je povzročil škodo, se plačilo odškodnine porazdeli med vse prevoznike, razen med tiste, ki dokažejo, da niso povzročili škode; ta razdelitev se opravi v razmerju deležev prevoznine, ki pripadajo posameznim prevoznikom.
2. Pri plačilni nesposobnosti enega od teh prevoznikov se delež, ki bi ga moral plačati, pa ga ni, razdeli med vse druge prevoznike, ki so sodelovali pri prevozu, in sicer v razmerju deležev prevoznine, ki jim pripadajo.

51. člen

Postopek za povrnitev stroškov

1. Prevoznik, proti kateremu se v skladu s 50. členom uresničuje pravica do povrnitve stroškov, ne more spodbijati zakonitosti plačila odškodnine, ki jo je plačal prevoznik, ki uveljavlja pravico do povrnitve stroškov, če je sodišče odškodnino določilo po tem, ko je prevoznik na podlagi pravilno vročenega obvestila o sodnem postopku dobil priložnost, da sodeluje v tem sodnem postopku.

Sodišče, na katerem poteka glavna obravnava, določi roke z obveščanje o sodnem postopku in za pristop k temu sodnemu postopku.

2. Prevoznik, ki uveljavlja pravico do povrnitve stroškov, mora vložiti svoj zahtevek v istem postopku proti vsem prevoznikom, s katerimi se ni mogel sporazumeti; v nasprotnem primeru preneha njegova pravica do povrnitve stroškov do tistih prevoznikov, ki jih ne toži.
3. Sodišče mora z eno samo sodbo odločiti o vseh zahtevkih za povrnitev stroškov, s katerimi se ukvarja.
4. Prevoznik, ki hoče uveljavljati svojo pravico do povrnitve stroškov na sodišču, lahko to stori na pristojnem sodišču države, v kateri ima eden od prevoznikov, ki so sodelovali pri prevozu, sedež podjetja, podružnico ali zastopstvo, ki je sklenilo prevozno pogodbo.
5. Če tožeči prevoznik vloži tožbo proti več prevoznikom, lahko izbira med sodišči, pristojnimi po četrtem odstavku.
6. Postopki za povrnitev stroškov se ne smejo vključevati v sodni postopek za uveljavljanje odškodnine, ki ga je sprožila stranka, upravičena do nje na podlagi prevozne pogodbe.

52. člen

Sporazumi o povrnitvi stroškov

Prevozniki imajo pravico med seboj sklepati sporazume, ki odstopajo od 49. in 50. člena.